

Openbare samenvatting Migratieradar Tertaal 1 2019

De Migratieradar wordt eens per tertaal uitgebracht. Tertaal 1 bevat de maanden januari, februari, maart en april.

1. Aantallen en verdeling van (eerste) asielaanvragen in Nederland en de EU+

Figuur 1 Totaal aantal eerste asielaanvragen

Nationaliteiten geplaatst op de lijst veilige landen					Verschil met T3 2018		Verschil met T1 2018	
	T1 2018	T2 2018	T3 2018	T1 2019	Absoluut verschil	% verschil	Absoluut verschil	% verschil
Algerijnse	380	360	530	450	-80	-15%	70	18%
Marokkaanse	340	320	405	405	-5	-1%	65	19%
Servische	45	25	55	155	100	182%	115	256%
Noord-Macedonische	20	55	20	95	75	375%	75	375%
Tunesische	170	130	90	95	4	4%	-75	-44%
Overig	250	570	735	395	-440	-60%	145	58%
Totaal	1.205	1.460	1.835	1.595	-245	-13%	390	32%

Nationaliteiten niet geplaatst op de lijst veilige landen					Verschil met T3 2018		Verschil met T1 2018	
	T1 2018	T2 2018	T3 2018	T1 2019	Absoluut verschil	% verschil	Absoluut verschil	% verschil
Syrische	780	1.175	1.000	825	-175	-18%	45	6%
Nigeriaanse	100	165	295	725	430	146%	625	625%
Iraanse	335	535	1.000	660	-340	-34%	325	97%
Turkse	275	485	535	415	-120	-22%	140	51%
Moldavische	230	205	400	405	6	2%	175	76%
Overig	2.430	2.780	3.040	2.635	-405	-13%	205	8%
Totaal	4.150	5.345	6.270	5.665	-605	-10%	1.520	37%

Totaal aantal aanvragen					Verschil met T3 2018		Verschil met T1 2018	
	T1 2018	T2 2018	T3 2018	T1 2019	Absoluut verschil	% verschil	Absoluut verschil	% verschil
Totaal	5.355	6.805	8.105	7.260	-845	-10%	1.905	36%

Het totaal aantal eerste asielaanvragen in Nederland is het eerste tertaal van 2019 licht gedaald (zie figuur 1). De meeste asielaanvragen werden gedaan door Syriërs en Nigerianen. Vanuit de landen geplaatst op de lijst veilige landen stroomden vooral Algerijnen en Marokkanen in. De grootste stijgers vergeleken met een jaar geleden in dezelfde periode zijn de Nigerianen, Noord-Macedoniërs en Serviërs. Aanvragen van Iraniërs, Turken en Syriërs zijn gedaald in vergelijking met een tertaal eerder.

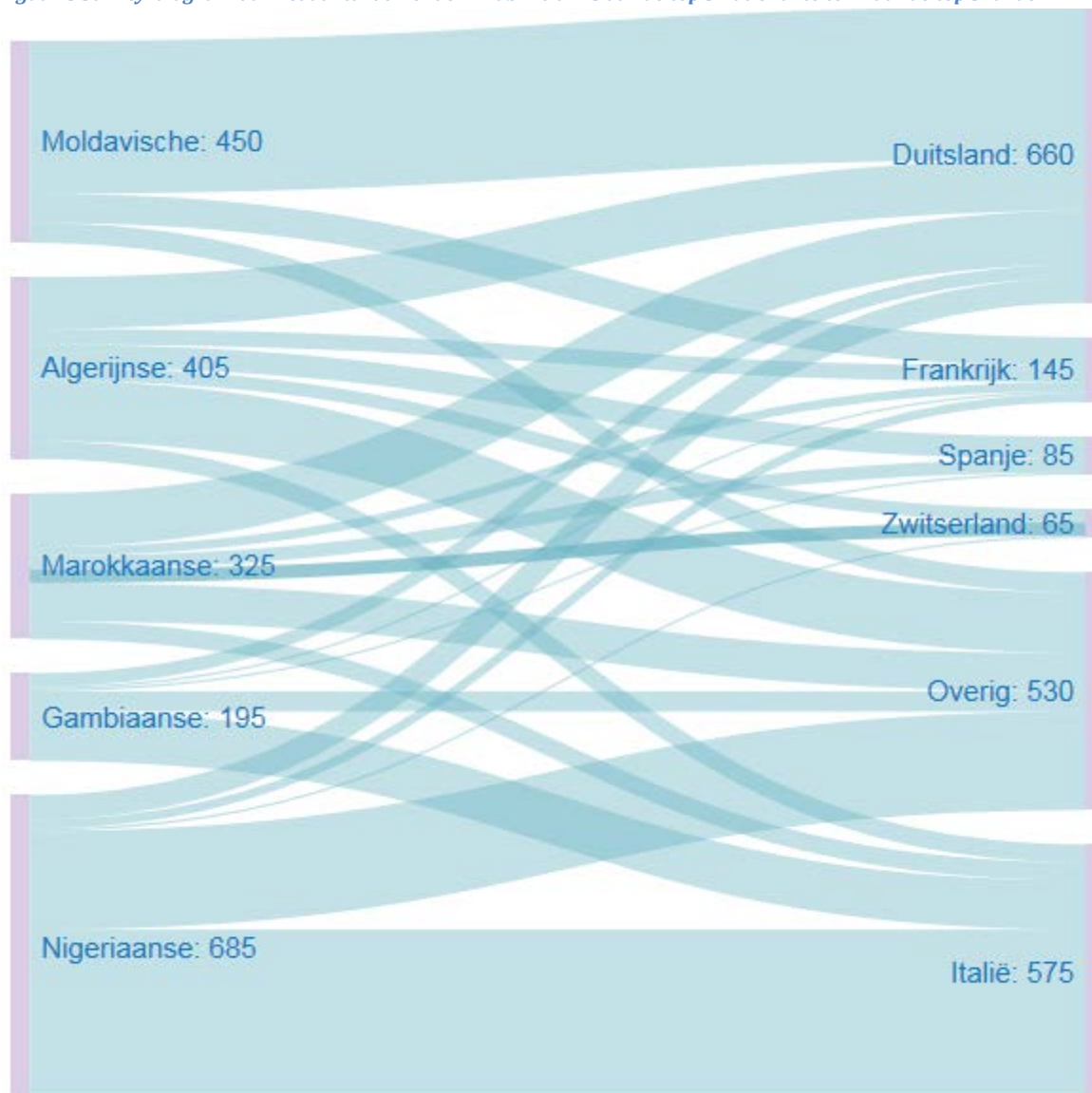
Figuur 2 Totaal aantal eerste asielaanvragen door AMV'ers uitsplitst naar nationaliteit

	T1 2018	T2 2018	T3 2018	T1 2019	Verschil met T3 2018		Verschil met T1 2018	
					Absoluut verschil	% verschil	Absoluut verschil	% verschil
Marokkaanse	25	45	75	65	-10	-13%	40	160%
Syrische	45	75	50	60	10	20%	15	33%
Iraakse	10	15	40	35	-5	-13%	25	250%
Algerijnse	10	15	30	35	5	17%	25	250%
Eritreeërs	190	155	85	35	-50	-59%	-155	-82%
Overig	65	115	180	135	-45	-25%	70	108%
Totaal	345	420	460	365	-95	-21%	20	6%

Het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) in de Nederlandse asielprocedure is in het eerste tertaal van 2019 gedaald (zie figuur 2). Het aantal Eritreeërs is opnieuw sterk afgenomen ten opzichte van het voorgaande tertaal en het voorgaande jaar in dezelfde periode. Marokkanen vormen nu de grootste groep AMV'ers (18%).

Het totaal aantal uitgezette Dublin-claims (4.041) in het eerste tertaal van 2019 is met 13% (+451) gestegen ten opzichte van het vorige tertaal en met 47% (+1.290) vergeleken met een jaar eerder in dezelfde periode. Het aantal akkoordgegeven claims neemt evenredig toe aan het aantal verzonden claims; er is dus geen verandering in het procentueel akkoordgegeven claims. Zie figuur 3 voor een overzicht van het aantal verzonden Dublinclaims van de top 5 nationaliteiten naar de top 5 landen.

Figuur 3 Sankey-diagram van het aantal verzonden¹ Dublinclaims van de top 5 nationaliteiten naar de top 5 landen

In jan-mrt² 2019 werden 174.614 asielaanvragen in EU+ ingediend. Dit is een toename van 6% (+9.234) in vergelijking met de drie voorgaande maanden en van 18% (+27.188) in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder. De meeste asielaanvragen werden ingediend in Duitsland, Frankrijk en Spanje. Het aantal asielaanvragen in Spanje is sinds december 2018 enorm gestegen. De nationaliteiten die het meeste voorkwamen waren Syrische, Afghaanse en Venezolaanse nationaliteit. De Venezolaanse nationaliteit is het sterkste gestegen.

2. Profiellanden

Algerijnen

Het aantal eerste asielaanvragen van Algerijnen in Nederland in 2019 laat, met uitzondering van januari, eenzelfde beeld zien als in 2018. De toename in het aantal eerste asielaanvragen in het derde tertaal, zet zich niet door in het eerste tertaal. In totaal was bijna 8% afkomstig van personen die aangeven AMV te zijn. Tot de top 3 claimlanden behoren Duitsland, Spanje en Italië. Ook na het opstappen van de Algerijnse president blijft het onrustig in Algerije, met confrontaties tussen veiligheidsdiensten en demonstranten. Mogelijk zal de hoop op verandering en de

¹ Griekenland is hier niet in opgenomen, omdat IND slechts in beperkte mate claimverzoeken verzendt naar Griekenland op grond van de aanbeveling van de Europese Commissie.

² Gegevens over april 2019 zijn nog niet bekend, waardoor berekening op basis van tertalen niet mogelijk is

verwachting daaraan bij te kunnen dragen, leiden tot een afname van het aantal illegale migranten naar Europa. Wanneer echter niet voldaan wordt aan deze verwachting zal dit juist kunnen leiden tot een toename.

Eritreeërs

Het aantal eerste asielaanvragen van Eritreeërs is sterk gedaald vergeleken met voorgaand jaar. De meeste aanvragers zijn jongeren (80% is onder de 35 jaar), waarvan 33 personen hebben aangegeven AMV'er te zijn. Ook het aantal eerste aanvragen in de EU+ is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Dublinclaims werden vooral verzonden naar Zwitserland en Italië. Eritreeërs vormden, met 95 geregistreerde irreguliere grensoverschrijdingen de tweede nationaliteit op de Centraal Mediterrane route in het eerste tertaal van 2019. De uitreis uit Eritrea lijkt minder gevaarlijk te zijn geworden en er lijkt sprake te zijn van een toename van de uitstroom uit Eritrea, vooral ten behoeve van gezinshereniging. Mogelijk dat verbeterde omstandigheden voor Eritrese vluchtelingen in Ethiopië ertoe zullen leiden dat Eritreeërs vaker proberen een bestaan op te bouwen in Ethiopië.

Iraniërs

Het aantal eerste asielaanvragen in het eerste tertaal is stabiel en vergelijkbaar met de laatste twee maanden van 2018. Het aantal aanvragen is wel hoger dan een jaar geleden, maar afgenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal. Dublinclaims werden in T1 2019 vooral verstuurd naar Italië en Griekenland. Een grote groep Iraniërs reist met een Nederlands visum Nederland in.

Grote delen van Iran hebben te kampen met de gevolgen van overstromingen. Volgens het IMF zal de Iraanse economie dit jaar met 6 procent krimpen en zal de inflatie dit jaar stijgen naar 50 procent. De militaire spanning tussen Iran en de VS loopt steeds verder op. Op grond van voorgaande wordt verwacht dat een toenemend aantal Iraniërs hun land zal willen verlaten.

Nigerianen

Het aantal eerste asielaanvragen van Nigerianen in T1 2019 is sterk gestegen vergeleken met voorgaand jaar en is ook gedurende het eerste tertaal stijgend. Op Europees niveau wordt deze sterke toename alleen gezien in enkele landen, met name Duitsland. Deze landgebonden toename kan verklaard worden door een toegenomen aantal doorreizende Nigerianen. Uit de Dublinclaims valt af te leiden dat de meeste Nigerianen doorreizen vanuit Italië.

Ook na de recent gehouden verkiezingen zijn Boko Haram en andere gewelddadige groeperingen nog altijd actief en veroorzaken regelmatig incidenten waarbij slachtoffers vallen. Mensenhandel speelt bij de uitstroom uit Nigeria ook vaak een grote rol. De UNHCR meldde eind januari 2019 dat 80% van de Nigeriaanse vrouwen die aankomen in Italië daar gebracht worden met het doel hen seksueel te exploiteren. Bij aankomst in Nederland wordt regelmatig aangifte gedaan van mensenhandel.

Turken

Het aantal eerste asielaanvragen in T1 2019 is vergelijkbaar met T3 2018, maar laat een toename zien ten opzichte van T1 2018. Het grootste deel van de Turkse asielaanvragers is tussen de 18 en 65 jaar en hebben jongere kinderen (onder 13 jaar). Op 13 februari 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in een drietal Gülen zaken. Dit zou van invloed kunnen zijn op het hogere inwilligingspercentage in 2019 ten opzichte van 2018. Op de Oostelijke landroute vormen Turken de grootste groep. Daarnaast neemt volgens EASO het aantal Turken toe binnen de stroom van secundaire migratie. Duitsland is daarbij het voornaamste bestemmingsland, waarbij Griekenland het belangrijkste transitland is.

In de gemeenteraadsverkiezingen in Turkije van 31 maart 2019 heeft de alliantie die door de AKP (Partij voor Rechtvaardigheid en Ontwikkeling) geleid wordt, 51,6% van de stemmen gewonnen. De AKP beweerde dat er gefraudeerd was, en eiste, gezien de nipte nederlaag bij de gemeenteraadsverkiezingen, een nieuwe stemming in Istanbul en Ankara. Een week na de gemeenteraadsverkiezingen werden verschillende gekozen burgemeesters van de pro-Koerdische HDP-partij (Democratische Partij van de Volkeren) door de verkiezingscommissie beroofd van hun overwinning op grond van het feit dat ze van het openbaar ambt werden ontheven na de mislukte coup van 2016 en daarom geen openbaar ambt bekleedden. Volgens de hoge kiescommissie

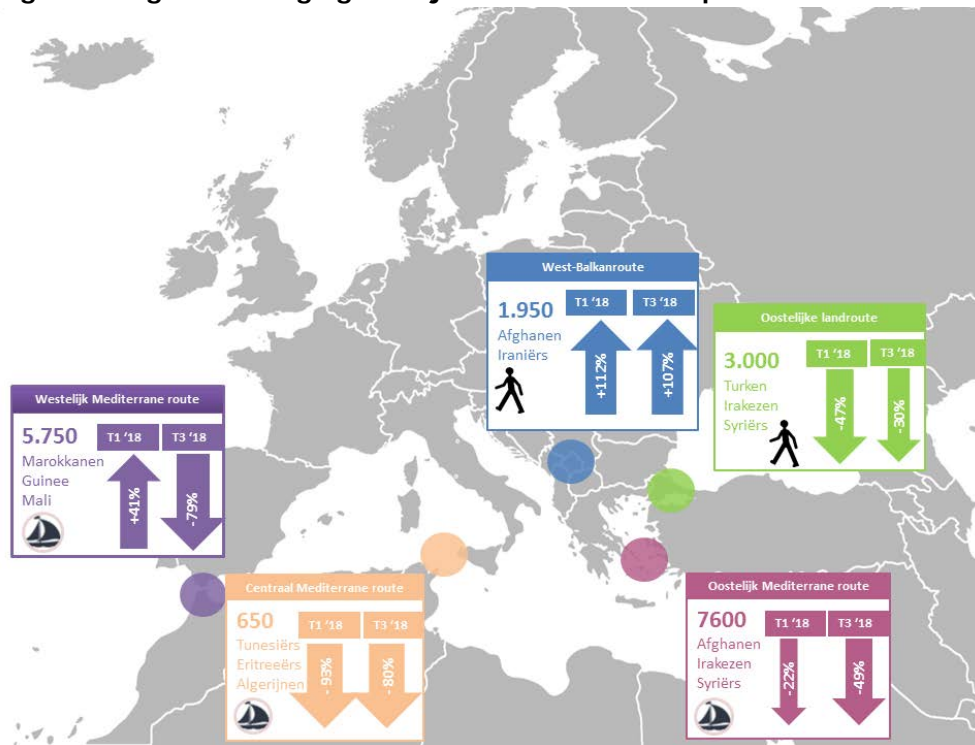
dienden de kandidaten die op de tweede plaats kwamen in plaats daarvan de functie te vervullen. Al deze kandidaten zijn lid van de regerende AKP-partij. Op maandag 6 mei 2019 heeft de Hoge Kiesraad van Turkije de uitslag van de op 31 maart gehouden burgemeestersverkiezingen voor Istanbul ongeldig verklaard.

3. Overzicht routes en ontwikkelingen

Geregisteerde irreguliere grensoverschrijdingen

Het totaal aantal in 2019 geregisteerde migranten bij illegale grensoverschrijdingen op de vier hoofdroutes naar de EU is ongeveer met 8% gedaald in vergelijking met de eerste vier maanden van 2018. In onderstaande figuur is een samenvatting te zien van de ontwikkelingen per route in het eerste tertaal van 2019 ten opzichte van tertaal 3 van 2018 en tertaal 1 van 2018.

Figuur 4 Migratiebewegingen in januari tot en met april 2019*

*afgeronde aantallen.

Belangrijkste socio-politieke ontwikkelingen in de regio's

Belangrijke ontwikkeling in de regio *Noord-Afrika* in het afgelopen tertaal, is de situatie in Libië. Vanaf half januari 2019 heeft het Libische Nationale Leger (LNA) van generaal Khalifa Haftar, geallieerd aan de regering in het oosten, haar controle geconsolideerd in het dunbevolkte zuiden van Libië. Het heeft daarbij verscheidene steden in het zuiden onder controle gekregen alsook olievelden. Het is nog onduidelijk welke invloed dit heeft op de migratiestromen vanuit Libië naar Europa. Andere ontwikkeling is dat in Sudan de (maanden geleden begonnen) volksprotesten geleid hebben tot de val van president Omar al-Bashir én de twee beoogde opvolgers, voortkomend uit het militaire regime.

In het *Midden-oosten* is van belang dat het aantal terugkeerders naar de plaats van herkomst is gestegen. Vanuit Jordanië, Libanon en Turkije keren Syriërs in toenemende mate terug. In veel gevallen heeft het te maken met push-factoren in deze landen. Toch blijven de meeste Syriërs aarzelen om vanuit buurlanden terug te keren naar Syrië vanwege gebrek aan vertrouwen in een snelle afloop van de oorlog. Assad lijkt zo goed als zeker de oorlog te winnen en dus aan de macht te blijven. Er is sprake van verwoeste infrastructuur en woningen, gebrek aan werk en onderwijs. Er zijn amnestieregelingen zodat dienstplicht ontduiken niet strafbaar wordt gesteld, maar

dienstplicht moet alsnog worden vervuld. In Jemen duurt de humanitaire ramp voort en leidt de onduidelijke overeenkomst na de vredesonderhandelingen nog niet tot resultaat.

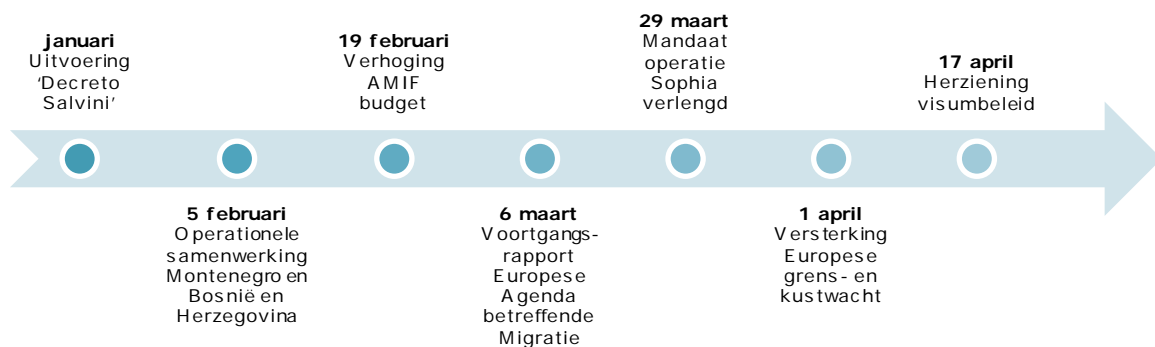
Overige belangrijke ontwikkelingen in regio's zijn te lezen bij de profiellanden in paragraaf 2.

4. Beleidsontwikkelingen

Europees beleid

In onderstaande figuur zijn de belangrijkste Europese en internationale ontwikkelingen genoemd. Een van deze ontwikkelingen is het versterken van de Europese grens- en kustwacht met 10.000 manschappen, aangekondigd op 1 april 2019, als vervolg op Junckers voorstellen in zijn toespraak over de Staat van de Unie in 2018. Italië heeft stappen gezet ter navolging van het in september 2018 aangekondigde 'Decreto Salvini', een wetgevingspakket over onder andere asiel en migratie. In januari 2019 werd een van de grootste opvangcentra voor asielzoekers in Italië ontruimd.³ Daarnaast werd aangekondigd dat het opvangcentrum op Sicilië met meer dan 1300 asielzoekers ook zal sluiten. Onder de nieuwe wet hebben de asielzoekers geen recht meer op opvang nadat hun status van twee jaar voorbij is.

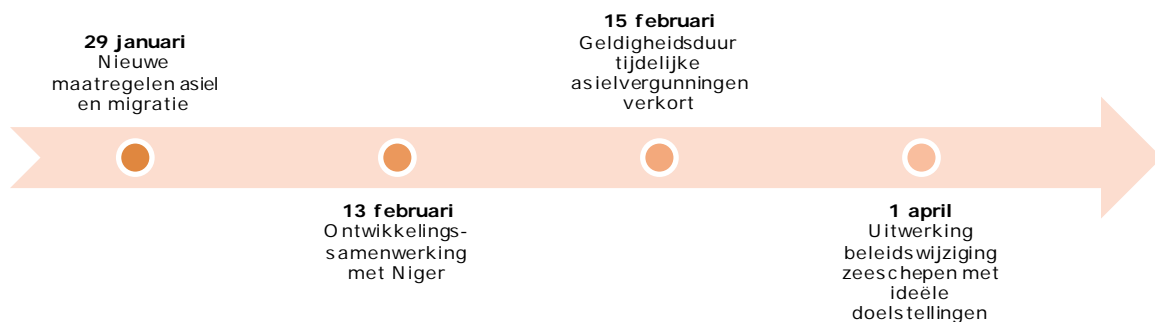
Figuur 4.1 Tijdlijn Europese en internationale (beleids-)ontwikkelingen

Nederlands beleid

In onderstaande figuur staan de belangrijkste Nederlandse beleidsontwikkelingen genoemd. Zo heeft de ministerraad op 15 februari 2019 ingestemd met het wetsvoorstel van voormalig staatssecretaris Harbers om een verblijfsvergunning asiel onbepaalde tijd voor drie jaar te verlenen en niet langer voor vijf jaar. Ook heeft voormalig staatssecretaris Harbers op 29 januari bekend gemaakt nieuwe maatregelen te nemen op het terrein van asiel en migratie, waaronder de herbeoordeling en beëindiging van het kinderpardon, het laten vervallen van de bestaande discretionaire bevoegdheid en de verlaging van het hervestigingsquotum.

Figuur 4.2 Tijdlijn (Beleids-)ontwikkelingen in Nederland

³ The Guardian, 'Italy evicts more than 500 people from refugee centre', d.d 23-01-2019, gevonden op: <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/23/italy-evicts-more-than-500-people-refugee-centre-near-rome>